

Sarah Lark

Het land van de dageraad

Vertaald door Annelies Sijmons

DE FONTEIN

Het geheim van de *kopi*-bomen

Wellington, Noordereiland, Nieuw-Zeeland
Chatham Island
Heden

Proloog

‘Dank je wel, heel erg bedankt,’ Sophie danste door de kamer met de uitslag van de genetische analyse in haar hand die haar vriendin Jenna net had gebracht. ‘Je weet niet hoe opgelucht en blij ik ben!’

‘Dan kunnen jullie nu de trouwdatum vastleggen,’ merkte Jenna lachend op. Ze ging zitten op de bureaustoel in Sophies piepkleine kantoorje, dat nauwelijks plaats bood aan meer dan een bureau met computer en twee stoelen. Toch was de kamer heel persoonlijk ingericht. Aan de muren hingen indrukwekkende reproducties van diverse grotschilderingen van duizenden jaren geleden: galopperende paarden, bizonkuddes op de vlucht voor roofdieren of jagers, handafdrukken en mysterieuze symbolen. Sophie deed onderzoek naar de betekenis van deze afbeeldingen. Ze was specialist in prehistorische kunst en was gepromoveerd op het onderwerp grottekeningen die zich in het Australische Carnarvon bevonden. Daarnaast werkte ze als assistent in opleiding en docent bij de Victoria-universiteit in Wellington.

‘We zouden sowieso trouwen,’ verklaarde ze nu bijna een beetje beledigd en ze gooide haar lange zwarte haar naar achteren. Normaal gesproken droeg ze het in een staart, maar door haar wilde vreugdedans was het elastiekje losgeraakt. ‘Dat staat buiten kijf. Maar of we het zouden aandurven om kinderen te krijgen...’

‘Jullie hadden de test ook kunnen doen zonder mijn hulp,’ antwoordde Jenna. ‘Waarschijnlijk had de verzekering hem zelfs vergoed. Er zijn immers ziektegevallen in jullie beide families bekend.’

Sophie had haar vriend Norman een halfjaar eerder leren kennen en het was praktisch liefde op het eerste gezicht geweest. Toch leken ze niet zo veel gemeen te hebben. Sophie, de

nuchtere wetenschapper, en webdesigner Norman, die special effects, buitenaardse wezens en fabelwezens ontwierp voor een filmmaatschappij. Waarschijnlijk zouden ze elkaar nooit hebben ontmoet als zijn bedrijf niet zo veel waarde had gehecht aan de geloofwaardigheid van zijn fantasiewerelden. Sophie was als adviseur ingeschakeld voor het ontwerp van een grot uit het stenen tijdperk. Norman had haar door het virtuele berglandschap geleid en gelachen toen ze uitvoerig uitlegde dat diep in de bergen de lichtomstandigheden en grotten totaal afweken van zijn ontwerp voor de film.

‘Dit is Exanaplanatooch, een planeet die slechts in de verte op de aarde lijkt,’ had hij grinnikend uitgelegd. ‘Maar oké, als je het echt wilt, voegen we nog een paar glimwormen toe zoals in Waitomo, die het geheel wat kunnen opfleuren. Misschien bijten ze wel! Dat zou de scenarioschrijvers op heel nieuwe ideeën kunnen brengen.’

Sophie had geglimlacht en had Normans stroblonde rastalokken net zo onweerstaanbaar gevonden als zijn stralende groene ogen en de uitdrukking op zijn gezicht. Hij zag er altijd een beetje slaperig uit, alsof hij net uit bed was gerold.

Ze waren al vlug onafscheidelijk. Hun geluk was alleen een beetje getemperd toen ze elkaars families leerden kennen. Het bleek dat in de afgelopen decennia in beide families gevallen van taaislijmziekte waren voorgekomen. Het was goed mogelijk dat zowel Sophie als Norman het genetische defect had dat de erfelijke ziekte veroorzaakte. Het risico om samen kinderen te krijgen die dit ook zouden hebben, leek dus groot.

Norman had zich er niet druk over gemaakt. Hij had de gedachte aan genetische tests en andere consequenties voor hun relatie verdrongen. Sophie kon geen rust vinden en uiteindelijk had ze Jenna geraadpleegd.

‘Ach, Sophie, als dat alles is,’ had haar vriendin gezegd. ‘Zoals je weet, stuur ik elke week genetisch materiaal van Moriori-afstammelingen voor onderzoek naar het laboratorium. Niemand daar merkt het als we daar een of twee monsters meer laten onderzoeken.’

Jenna was forensisch antropoloog en hield zich bezig met het bestuderen van genetisch materiaal en de afkomst van een bijna uitgestorven volk: de Moriori. Tot het begin van de negentiende eeuw had deze stam vrijwel afgesloten geleefd van de rest van de wereld op de Chathameilanden en daar een unieke cultuur ontwikkeld. Als gevolg van een Maori-invasie waren ze bijna uitgeroeid en sinds kort bestond er een hernieuwde interesse voor hun herkomst en cultuur. Vooral de afstammelingen van de Moriori wilden zo veel mogelijk gedocumenteerd hebben waaronder het registreren van nog bestaand erfelijk materiaal.

Sophie had met wat gewetenswroeging een haar uit Normans borstel getrokken en zelf een bloedmonster afgegeven. Vandaag was de uitslag binnengekomen: zowel zij als Norman droeg het fatale gen niet in zich.

‘Ik ben in ieder geval heel blij dat ik het weet,’ herhaalde Sophie. ‘Nu, niet op een later moment. Verder hebben ze toch niets gevonden?’ Ze keek haar vriendin opnieuw angstig aan. Als je er goed over nadacht, was het vreemd dat Jenna persoonlijk was langsgeslagen met de uitslag. Dat had telefonisch ook gekund, vooral omdat haar kantoor zich bevond in een heel ander deel van de universiteit. ‘We zijn toch in alle opzichten... uhm... compatibel?’

‘Als je het zo wilt noemen,’ plaagde Jenna Sophie. ‘Medisch gezien zijn er in ieder geval geen bezwaren tegen jullie huwelijk. Ik zou me hooguit zorgen maken dat Norman misschien wat te zweverig is. Maar goed, misschien past dat wel.’ Ze pauzeerde even en speelde met een kleurrijke balpen in de vorm van een dwerg uit de grotten van Exanaplanatooch, een van Normans laatste filmprojecten. ‘Misschien heb je gewoon je spirituele kant nog niet ontdekt.’

‘Hoe bedoel je?’ Sophie ging tegenover haar zitten. ‘Waarom zou ik plotseling in geesten geloven? Natuurlijk is het soms spookachtig in de grotten, maar...’

Jenna beet op haar lip. ‘Ik dacht vanwege je afkomst,’ mompelde ze en ze ging rechtop zitten. ‘Er is... er is namelijk nog iets wat ik je moet vertellen, Sophie. Je weet dat ik DNA-monsters

opstuur voor een onderzoek naar de Moriori. De laboratorium-assistente heeft daarbij als gunst ook een genanalyse uitgevoerd met betrekking tot erfelijke ziekten. Maar ze heeft ook getest of een van jullie misschien afstamt van de Moriori. Bij jou is dat het geval.'

Sophie fronste haar wenkbrauwen. 'Onmogelijk. Mijn familie komt uit Australië en heeft Ierse roots. Ik weet het niet precies, genealogie kwam bij ons nooit ter sprake. Maar mijn grootmoeder was een soort van *English rose*: rossig haar, blauwe ogen.'

'Daarentegen heb jij een donkerder huid,' merkte Jenna op.

Sophie stond op en wierp een blik in de spiegel, die een beetje misplaatst leek tussen alle grottekeningen. Kritisch bekeek ze haar inderdaad relatief donkere teint en haar zwarte haar, maar kon in haar gelijkmatige trekken niets vinden dat wees op een andere dan Europese afkomst. 'Maar ik heb blauwe ogen.' Ze glimlachte verlegen. 'En het gen voor de taaislijmziekte komt alleen voor bij Europeanen.'

'Hoe kom je hier dan aan?' vroeg Jenna en ze wees naar een afbeelding op Sophies bureau. In tegenstelling tot de posters aan de muur was dit geen reproductie, maar een potloodtekening van een jonge vrouw die duidelijk van Polynesische afkomst was. 'Een familiestuk, vertelde je toch ooit?'

Sophie knikte bedachtzaam. 'Ja. Die vond ik in een map met natuurhistorische tekeningen. Mijn betovergrootvader zou Ludwig Leichhardt hebben begeleid bij zijn reizen, je weet wel, die natuuronderzoeker. Op de meeste tekeningen staan afbeeldingen van de flora en fauna van Australië.'

'Die jonge vrouw was beslist geen Aboriginal,' merkte Jenna op. 'Zou dit niet een aanknopingspunt kunnen zijn?'

Sophie haalde haar schouders op. 'Ik weet het niet. Het maakt me ook niet uit. Ik bezit gewoon een beetje genetisch materiaal van de Moriori. Dat zal best en is niet erg.'

Jenna schudde haar hoofd. 'Integendeel. Het is zeldzaam. Het maakt je deel van een heel bijzonder volk. En ik dacht... Nou ja, je zou me een plezier kunnen doen...'

‘Naar de Chathameilanden? Op expeditie?’ Norman speelde met zijn champagneglas. Die avond had zijn vriendin hem een paar dingen gegeven om te verwerken. Dat stiekeme DNA-testje was nogal een schok! Maar aan de andere kant – als hij had geweten hoezeer Sophie hiermee worstelde, had hij natuurlijk vrijwillig bijgedragen aan de test. Af en toe ergerde hij zich aan haar geslotenheid. Hij was iemand die zijn hart op de tong droeg en de tegenslagen van het leven niet al te zwaar nam. Hij begreep Sophies neiging tot piekeren niet altijd, hij had zelfs vaak medelijden met haar als ze zich ergens in vastbeet. Ook nu was hij niet boos geworden, maar had besloten om samen met haar blij te zijn over de uitslag en vervolgens een fles champagne ontkurkt. Toen ze hem vertelde over haar Moriori-afkomst, reageerde hij kalm. ‘Dan kijken we tenminste er niet van op als onze kinderen er een beetje exotisch uitzien,’ zei hij lachend. ‘Een lieve Zuidzeeschoonheid of een jongen die op Bob Marley lijkt.’

‘Ik heb geen Caribische roots,’ wierp Sophie tegen. ‘De Moriori kwamen oorspronkelijk net als de Maori waarschijnlijk uit Hawaiki, maar settelden zich op de Chathameilanden.’

‘Waar liggen die precies?’

Sophie dacht even na. ‘In de Stille Zuidzee. Ongeveer achthonderd kilometer ten zuidoosten van hier. Een beetje afgelegen, maar ze horen bij Nieuw-Zeeland. En... ik denk dat ik ze binnenkort zal bezoeken.’ Meteen daarna kwam ze met de derde onthulling van die avond: ze zou zich aansluiten bij een onderzoeksexpeditie van de universiteit op Chatham Island.

‘De Moriori staan bekend om hun zogenaamde *Tree Carving*. Ze kerfden afbeeldingen en symbolen in de schors van bomen. Bovendien zijn er grotschilderingen aangetroffen op een plek met de naam Nunuku’s Cave bij de Te Whanga-Lagune,’ vervolgde Sophie. ‘Jenna zou in ieder geval graag een expert op het gebied van prehistorische kunst willen meenemen, en eerlijk gezegd vind ik het interessant. De Moriori leefden eeuwenlang op de Chathams, maar heb je ooit van hen gehoord? Ze beschikten over een heel bijzondere cultuur. Bovendien waren ze erg vredelievend – de reden waarom ze bijna zijn uitgeroeid.

Hoe dan ook, er zijn een heleboel dingen die moeten worden herontdekt en vastgelegd. Die bomen bijvoorbeeld – niemand weet waarom ze daar die tekeningen op hebben aangebracht. Ze zijn uniek, net als de grotschilderingen. De petroglieden, de in steen uitgehouwen rotstekeningen, de vogeltekeningen, reliëfs... zoiets vind je nergens anders in Polynesië.'

'Oké, oké!' Norman stak zijn handen op en onderbrak haar lachend. 'Zo precies hoefde het nou ook weer niet. Ik merk wel dat je enthousiast bent. Hoelang duurt de reis? En wanneer vertrekken jullie?'

Sophie beet op haar lip. Nu volgde het lastige deel van het verhaal. 'In januari,' gaf ze toe. 'Omdat... dan is het weer op de Chathams gewoon aangenamer. Anders is het daar namelijk nogal koud, weet je.'

Norman fronste zijn wenkbrauwen. 'Je weet toch wel dat ik in januari vakantie heb?' vroeg hij. 'En dat we naar Australië wilden? Om te duiken?' Norman was al vrij lang in het bezit van een duikbrevet en Sophie was van plan om het tijdens deze vakantie te halen, zodat ze samen het Great Barrier Reef konden verkennen.

Ze knikte schuld bewust. 'Ik heb er geen invloed op,' zei ze. 'De datum staat vast. En Jenna... ik kon het ook niet weigeren na dat gedoe met de test.'

Norman zuchtte. 'Oké. Dan heb je nu...' Hij keek op zijn horloge. 'Precies drie minuten om me te overtuigen wat de Chathameilanden zo aantrekkelijk maakt. Waarom zou ik daar mijn jaarlijkse vakantie doorbrengen, in plaats van in de Australische zon en te genieten van het mooiste duikgebied ter wereld, zolang dat nog bestaat?'

Sophie straalde. 'Wil je mee?'

'De tijd tikt door,' antwoordde hij alleen maar.

Sophie dacht even na. 'Nou, het is... nou ja, het landschap is vrij ongerept.'

'Dus geen viersterrenhotels met strandbar,' merkte Norman op.

'En er zijn... uhm... zeldzame vogels zoals de Chathamduif

of de Chathamvliegenvanger die met uitsterven wordt bedreigd, en...'

'Dus geen smakelijke gevogeltegerechten,' verzuchtte Norman.

'Maar je treft er wel haaiantanden aan,' probeerde Sophie hem alsnog enthousiast te maken.

'Het klinkt steeds beter,' antwoordde Norman grijnzend. 'Wat voor weer is het daar, zei je? Maximaal achttien graden in de zomer?'

Sophie wreef over haar voorhoofd. 'Oké, ik geef toe dat de Chathams voor de gemiddelde toerist niet echt aantrekkelijk zijn. Maar voor jou, mijn liefste,' ze glimlachte, 'zouden ze juist in januari onweerstaanbaar moeten zijn.' Ze pauzeerde even om de situatie te dramatiseren, voordat ze haar ultieme argument naar voren bracht. 'Want dan ben ik daar!'

Norman zei niets meer. Hij trok haar in zijn armen en kuste haar.

De vlucht van Wellington, de hoofdstad van Nieuw-Zeeland, gelegen in het zuiden van het Noordereiland, naar Chatham Island, het hoofdeiland van de eilandengroep, was kort, maar turbulent. De beruchte westelijke winden, die het weer in de regio van de Chathams bepaalden, deden hun naam eer aan. Jenna, die toch al niet graag vloog, was voortdurend misselijk. Norman daarentegen vond het constante op en neer gaan van het kleine vliegtuig spannend. De andere deelnemers aan de expeditie verdroegen de turbulentie stoïcijns. Behalve Jenna en Sophie maakten ook een taalkundige en vijf studenten deel uit van de studiegroep, die intensief de Moriori-cultuur bestudeerde, omdat het laatste onderzoek uit de jaren zeventig dateerde.

Sophie praatte met een van haar studenten, een blond meisje uit Auckland. Kirsty was de enige die al eens op de Chathams was geweest.

'Met mijn vriend,' vertelde de jonge vrouw. 'Hij studeert internationaal recht en de faculteit werkt samen met de Hokotehi Moriori Trust. Samen organiseren ze seminars en workshops

in het complex waar we zullen verblijven. Kopinga Marae heeft een leuk gastenverblijf en ligt op een prachtige locatie.’

Sophie wist inmiddels dat de Hokotehi Moriori Trust de belangen behartigde van de afstammelingen van de Moriori. De trust had een aantal compensatiebetalingen ontvangen nadat het Waitangi-Tribunaal eindelijk de aanspraken had erkend op het erfgoed van de Moriori. Het geld was onder meer besteed aan de bouw van het gastenverblijf, de vergaderzalen, seminar-ruimtes en een museum. Voor de Moriori was het vooral een spiritueel centrum.

‘Is het ver van het vliegveld?’ vroeg Sophie. Ze voelde zich doodmoe na de onrustige vlucht.

Kirsty schudde haar hoofd. ‘Maar een paar minuten met de auto. Ze halen ons op. Eigenlijk is niets ver weg op Chatham Island. Het eiland is nauwelijks negenhonderd vierkante kilometer groot en bijna een derde daarvan bestaat uit lagunes. Hoe dan ook, we kunnen straks uitrusten. Hebben jullie kamers geboekt in de lodge? Die zijn heel comfortabel. Het hoofdgebouw zelf zou ik eerder rustiek noemen, maar wel schoon.’ Kirsty leek met weinig tevreden te zijn.

Norman had echter voor zichzelf en Sophie een kamer geboekt in de Henga Lodge, een hotel dat verbonden was aan de Kopinga Marae en ook werd beheerd door de Moriori Trust. ‘Ik breng hier immers mijn zomervakantie door,’ had hij lachend verklaard. In het hotel hoefde je immers niet zelf je bedden op te maken en te koken, zoals in het gastenverblijf, waar het expeditieteam gratis verbleef.

Het vliegtuig naderde nu Chatham Island en Sophie ontdekte ruige, rotsachtige stranden, vaalgroene velden en beboste hellingen. Het eiland was heuvelachtig, maar niet bergachtig. Op de vlakten graasden schapen, zoals overal in Nieuw-Zeeland. Sophie wist dat de dieren in het midden van de negentiende eeuw waren geïmporteerd en dat had weer een positieve invloed gehad op de wolproductie. Het was koud en guur op de eilanden, en het regende toen het vliegtuig uiteindelijk op de landingsbaan

van de kleine luchthaven van Tuuta tot stilstand kwam.

Nadat ze waren uitgestapt rekte Norman zich uit terwijl Jenna de indruk wekte dat ze de grond wilde kussen. Sophies blonde, tengerere vriendin was nog steeds lijkbleek.

‘Op de terugweg neem ik de veerboot,’ verklaarde ze.

Sophie schudde haar hoofd. ‘Tegen de tijd dat je teruggaat, ben je die turbulentie vergeten,’ zei ze troostend.

Het was mogelijk om de Chathams per schip te bereiken, maar de reis was lang en oncomfortabel. De golven zouden de bootreis voor de passagiers net zo oncomfortabel maken als de vlucht.

Omdat de Chathams bij Nieuw-Zeeland hoorden, hoefden ze niet in de rij te gaan staan voor de douane en konden ze gelijk door naar buiten, waar al een minibus van de Hokotehi Moriori Trust klaarstond. De chauffeur heette hen hartelijk welkom op Rekohu, zoals de Moriori het grootste eiland noemden.

‘De eerste bewoonde plek ter wereld waar je ’s ochtends de zon ziet opkomen,’ vertelde hij trots.

Norman keek verbaasd naar de bewolkte lucht. ‘Echt waar?’

De vriendelijke man lachte. ‘Dat heeft betrekking op de datumgrens,’ legde hij uit. ‘De Chathams liggen daar het dichtstbij. In dat opzicht begint hier eerder dan waar ook ter wereld een nieuwe dag. In het dagelijks leven onbelangrijk, behalve op oudejaarsavond. Dan gaat het er hier feestelijk aan toe.’

Sophie herinnerde zich de bruisende feesten rond de eeuwwisseling. Destijds hadden mensen hoge prijzen betaald om de eerste zonsopgang van de eenentwintigste eeuw op dit afgezonderde eiland te mogen meemaken.

De chauffeur hield de deur van het busje open voor zijn gasten waarna ze in nauwelijks tien minuten over de grotendeels verlaten wegen naar het westen reden. ‘Er valt hier niet veel te beleven,’ merkte Tonga, de taalexpert, op. Hij was net als hun chauffeur van Maorische afkomst.

De jongeman haalde zijn schouders op. ‘Er wonen ongeveer zeshonderd mensen permanent op de Chathams.’ Hij grijnsde. ‘We hebben hier zelden last van files.’

De Kopinga Marae lag op een prachtige locatie, niet ver van het strand en was omringd door grasvelden. Het bestond uit een groot gebouw met daaromheen verschillende kleine witte houten huizen, sommige met een puntdak, andere met een plat dak. De bouwstijl was eerder modern dan traditioneel. Het leek totaal niet op de typische Maori-huizen in Nieuw-Zeeland. Het gebouw was niet versierd met omvangrijk houtsnijwerk en er waren geen enorme godenbeelden te zien. Alleen op de nok van het dak stond een klein beeldje, dat in tegenstelling tot de Maori-*tiki* niet dreigend overkwam.

Jenna en de meeste andere expeditieleden stapten uit, Norman en Sophie werden door hun chauffeur naar de lodge gebracht.

‘Je kunt er ook lopend naartoe,’ zei hij. ‘Het is maar een paar honderd meter.’

Sophie knikte en sprak met Jenna en de anderen af om de volgende ochtend een voorbespreking te houden.

‘Maar niet te vroeg,’ smeekte Jenna. ‘Ik moet eerst even bijkomen van de vlucht. Wat denken jullie? Elf uur?’

‘Prima, dan kunnen we eerst nog naar het strand,’ zei Norman opgewekt.

De lodge lag dicht bij zee en er zou zelfs een strand zijn. Maar als de wind en de regen zo aanhielden, had Sophie beslist geen zin in een strandwandeling.

Bij de receptie werden ze begroet door een jonge vrouw. Ze was erg knap en had de typische Maori-gelaatstrekken.

‘Mag ik vragen of u Moriori of Maori bent?’ vroeg Norman met een vriendelijke glimlach. ‘En waaraan kun je dat dan zien?’

De vrouw lachte. ‘Ik beschouw mezelf als een Moriori,’ verklaarde ze trots. ‘Maar helaas bestaan er geen zuivere Moriori meer. De laatste, Tame Horomona Rehe, Tommy Solomon, stierf in 1933. Er is een monument voor hem opgericht en u kunt ook zijn graf bezoeken. Maar het gaat ons niet zozeer om de afkomst als wel om de instelling,’ legde de jonge vrouw uit. Haar naam was Marara, zoals een bordje op haar jas verraadde. ‘We hebben onze eigen cultuur, die we graag in stand willen houden. Of beter gezegd: nieuw leven inblazen.’

Norman trok zijn wenkbrauwen op. ‘Zo te horen zou iedereen zich gewoon Moriori kunnen noemen.’

Marara lachte. ‘Je moet het vanbinnen voelen. In principe nodigen we iedereen uit om te delen in onze denkwijze en ons gedachtegoed. De wereld zou een stuk vreedzamer zijn als meer mensen zouden leven volgens onze tradities en culturele waarden.’ Na die woorden overhandigde ze hun de sleutels en wees de weg naar hun zeer comfortabel ingerichte kamer. ‘In de cafetaria kunnen jullie ook nog iets eten,’ voegde ze toe.

Sophie bedankte haar. ‘Maar daarna gaan we meteen naar bed.’

Norman glimlachte. ‘En morgen gaan we op zoek naar de geesten.’

Sophie en Norman gingen inderdaad op tijd slapen en waren de volgende dag dan ook vroeg wakker.

‘Kijk, de zon schijnt,’ verkondigde Norman na een blik uit het raam. De dag zou weliswaar niet stralend worden, maar het was in ieder geval niet zulk apocalyptisch weer als de dag ervoor.

Sophie trok snel een spijkerbroek, een T-shirt en een warm houthakkershemd aan met daaroverheen nog een dikke outdoor jas. ‘Laten we ontbijten en kijken wat de ochtend ons brengt,’ zei ze. ‘Het is nog lang geen elf uur. We kunnen iets gaan bekijken. De bomen bijvoorbeeld...’

‘Wil je nu al aan het werk?’ vroeg haar vriend.

Ze schudde haar hoofd. ‘Niet aan het werk. Alleen kijken. En liever bomen dan graven, toch?’

Norman lachte. ‘Als je het zo bekijkt... Oké, dan bezoeken we Tommy Solomon later wel. Wat de bomen betreft, misschien kunnen we het strand en het bos allebei bezoeken. We vragen het gewoon bij de receptie.’

De jonge medewerkster aan de receptie – dit keer een andere, die zich voorstelde als Riria – was enthousiast over Sophies en Normans interesse in de kunst van haar volk.

‘Natuurlijk moeten jullie de bomen zien,’ merkte ze stralend op. ‘Het is ook niet zo ver naar die plek. Volg de kustlijn naar

het noorden. Daar is een pad waar je een spectaculair uitzicht hebt over de kust. Jullie kunnen de bomen dan bijna niet missen.'

Norman keek Sophie aan. 'Nou, wat dacht je van een wandelingetje voor het overleg?' Heen en terug zou het tochtje misschien een uur duren, en het was nog maar halfnegen. Sophie vond het daarom prima om niet te lang te ontbijten.

'Bij de bijeenkomst krijgen we toch weer koffie,' zei ze. 'Waar Jenna is, is koffie.'

Boven op de kliffen trok een frisse wind aan Normans dreadlocks, die hij in zijn nek tot een soort paardenstaart had gebonden. Sophie vond dat hij er daardoor erg avontuurlijk uitzag – als een zeeman of piraat. Zelf had ze een vlecht gemaakt in haar dikke, zwarte haar en op haar hoofd droeg ze een wollen muts. Ook Norman was warm ingepakt, waardoor ze allebei geen last hadden van de wind. Hand in hand liepen ze over het bergpad, ademden de frisse lucht in en genoten van het grandioze landschap.

'Ik zou hier niet echt willen wonen,' zei Norman. 'De natuur is prachtig, maar nogal grimmig. Het was vast geen gemakkelijk bestaan voor de Moriori.'

Sophie haalde haar schouders op. 'Het was hun thuisland,' zei ze. 'Ze kenden geen andere omgeving. Ik geloof niet dat ze de natuur als grimmig beschouwden. Integendeel, ze leefden in harmonie met haar en hun goden. Intuïtief wisten ze blijkbaar hoe ze zich moesten aanpassen aan het leven hier. Ze jaagden bijvoorbeeld alleen op mannelijke en oudere zeehonden. Daardoor bleef de populatie hier eeuwenlang op peil – totdat de witte zeehondenjagers kwamen.'

'Die je voorouders om onbegrijpelijke redenen niet hebben verdreven, waarna een deel van hun voedselbron werd vernietigd.' Norman keek vanaf de klif naar beneden, maar kon geen zeehondenkolonie ontdekken.

Sophie zuchtte. 'Ze waren heel vredelievend. Je hebt het meisje gisteren gehoord. Ze waren heel gastvrij tegenover bezoekers.'

'Maar ze hebben toch wel gejaagd?' vroeg Norman. 'Ik be-

doel, over het algemeen leken ze geen afkeer te hebben van bloedvergieten.’

Sophie lachte. ‘Voor vegetariërs zijn de Chathams echt geen paradijs. Planten groeien hier niet bepaald in overvloed. De Moriori kauwden op wortels, verzamelden *karaka*-zaden en roosterden de jonge bladeren van de adelaarsvaren – wat waarschijnlijk niet bevorderlijk was voor hun gezondheid, omdat ze kankerverwekkende stoffen bevatten. Ze hielden zich niet bezig met landbouw, omdat hier geen van de planten wilden groeien die ze vroeger uit de Stille Zuidzee hadden meegebracht. In Nieuw-Zeeland gedijt de zoete aardappel wel, maar op de Chathams is het gewoon te koud. Dus ontwikkelden de bewoners zich tot jagers en verzamelaars. Natuurlijk werd er ook veel vis gegeten. Je hebt gelijk, het was een hard leven.’

Sophie en Norman verlieten de kust en wandelden naar een groepje bomen. De *karaka*-bomen stonden relatief dicht bij elkaar, alsof ze elkaar wilden beschermen tegen de wind. Ze waren ongeveer vijftien meter hoog en hadden dichte bladkronen. Sophie was alleen meer geïnteresseerd in de stammen.

‘Kijk eens,’ riep ze opgewonden en ze wees naar een duidelijk zichtbaar motief in de gladde schors van een van de bomen. ‘Die tekening in de schors.’ Het kunstwerk zag eruit als een kindertekening en toonde een mannetje met een hartvormig gezicht dat leek te dansen.

‘Hij ziet er best vrolijk uit,’ zei Norman. ‘Vertelde je niet dat het waarschijnlijk iets te maken had met het eren van hun doden?’

Sophie haalde haar schouders op en bekeek de inkerving van nabij. ‘Daar was ik van uitgegaan,’ relativeerde ze. ‘Kijk eens naar de borst van het mannetje. Het lijken wel ribben. Het zou dus een skelet kunnen zijn.’

‘Het lijken meer visgraten,’ merkte Norman op. ‘Misschien een soort samensmelting van wezens? Hoe oud zijn die tekeningen? Kun je dat ergens aan zien?’

Sophie had inmiddels nog meer afbeeldingen ontdekt en liep van de ene naar de andere boom. De meeste ervan vertoonden

vergelijkbare figuren, af en toe herkende ze de contouren van dieren zoals vogels of zeehonden.

‘Jammer genoeg kun je moeilijk de ouderdom bepalen. De *karaka*-boom vormt geen jaarringen,’ legde ze uit. ‘Maar één ding kan ik wel zeggen, de motieven zijn allemaal min of meer tegelijkertijd gemaakt. Het lijkt erop dat één enkele houtsnijder bijna alle bomen heeft bewerkt. Kijk maar eens, de mannetjes lijken op elkaar, maar een paar zien er anders uit. Dat kan natuurlijk toeval zijn – ik zal de tekeningen nog met andere afbeeldingen vergelijken, maar het valt wel op. Ook de manier waarop het mes is gehanteerd is hetzelfde. De lijnen zijn soms wat dieper en dan weer minder diep ingekerfd. Er zal niet veel tijd zitten tussen de afzonderlijke afbeeldingen. Misschien drie of vier jaar, hoogstens tien. We moeten eens uitzoeken hoe snel de bomen hier groeien.’

Norman wreef over zijn voorhoofd. ‘Ik denk dat ik het snap,’ zei hij. ‘Het komt omdat de afbeeldingen allemaal min of meer op dezelfde hoogte staan. De bomen groeien immers. Als de tekeningen met tussenpozen van enkele honderden jaren waren gemaakt, zouden ze veel meer in hoogte verschillen. Wat betekent dat dan? Was dit een begraafplaats in de buurt van een dorp? Werden de mensen onder de bomen begraven? Heeft een grafdelver de motieven gekerfd?’

Sophie haalde haar camera uit haar tas en nam foto’s. ‘Het bos diende niet als begraafplaats,’ legde ze uit. ‘De Moriori hadden unieke begrafenisrituelen. Ze begroeven hun mensen op het strand. Ze lieten de hoofden boven het zand uitsteken met hun gezichten naar de zee.’

‘Keken de nabestaanden toe hoe hun familieleden wegrotten?’ Inmiddels liep Norman tussen de bomen door.

‘Toegegeven, dat klinkt een beetje morbide,’ beaamde Sophie. ‘Ik denk dat de wind de lijken uitdroogde – en de vogels zullen vast ook hun steentje hebben bijgedragen. Waarschijnlijk bleef alleen nog een skelet over. In ieder geval werden de doden niet in het bos begraven. Dit zou hooguit een soort gedenkplaats kunnen zijn. Ter nagedachtenis aan hun voorouders.’

‘Kijk, er is nog een sprankje hoop,’ riep Norman plotseling

en hij wees naar een boom die iets apart stond. Op ruim twee meter hoogte was een hart gekerfd, waarin twee namen stonden.

Sophie ging op haar tenen staan om ze beter te kunnen bekijken. ‘Kim en Bran...on?’ ontcijferde ze. ‘Het lijkt alleen wel van recentere datum te zijn. Waarschijnlijk toeristen. Mensen laten tegenwoordig overal sporen na. En dat is ook geen *karaka*-boom. Dat is een Chatham Island Grass Tree. Voor zover ik weet, hebben de Moriori daar nooit iets in gekerfd.’

‘Een stelletje verliefde toeristen? Die op huwelijksreis gaan naar de Chathams? Dat hebben wij dan alvast achter de rug, in die zin zijn we uniek.’ Hij glimlachte naar haar. ‘Hoe hebben ze het voor elkaar gekregen om het zo hoog aan te brengen? Is hij op haar schouders geklommen of zij op die van hem?’ Hij lachte. ‘Vast niet, die boom is ongetwijfeld sinds die tijd aanzienlijk gegroeid.’

Sophie moest hem gelijk geven. ‘Klopt,’ zei ze. ‘De tekens zijn ook al behoorlijk verweerd. Je kunt de namen nauwelijks lezen. Dus nog een raadsel erbij.’

‘Dat je waarschijnlijk niet kunt oplossen met behulp van dendrochronologie,’ zei Norman en hij streekte zachtjes over de schors van de boom. ‘Zelfs als dit soort bomen wel jaarringen heeft. Waarom doe je het niet zoals de Maori? Omhels de boom en laat hem tot je spreken.’

Sophie keek hem beschuldigend aan. ‘Ik geloof niet in geesten,’ zei ze zogenaamd verbolgen.

Norman glimlachte. ‘Maar je voorouders, de Moriori, geloofden er wel in.’

Hij pakte voorzichtig Sophies handen vast, legde ze tegen de boomstam en vouwde de zijne eromheen. ‘Stel dat dit lukt... als de geesten een brug slaan naar onze tijd... van het ene liefdespaar naar het andere...’

Sophie wilde eerst haar handen wegtrekken, maar toen voelde ze de warmte van de schors, de levendigheid van de boom... en tot slot deed ze precies het tegenovergestelde – ze liet ook haar voorhoofd tegen de stam zakken. Meteen voelde ze Normans adem in haar nek.

‘Laat gewoon gebeuren,’ fluisterde hij. ‘Je hebt het bloed van de Moriori, word een deel van hen...’

Sophie wist niet of de liefde en de tedere woorden die haar plotseling onwerkelijk omringden, alleen van Norman uitgingen, of dat ze daadwerkelijk de echo voelde van de gevoelens die de twee geliefden voor elkaar hadden gekoesterd.

‘Toch zou het de verkeerde boom zijn geweest,’ merkte ze op in een laatste moment van helderheid. ‘De Moriori hebben alleen in de *karaka*-bomen gekerfd. Die ze overigens *kopi*-bomen noemden.’

Norman kuste haar nek. ‘Vergeet dat toch,’ fluisterde hij. ‘Noem de boom gewoon boom.’

Sophie glimlachte en in de armen van Norman liet ze haar geest versmelten met de geschiedenis van haar volk.

Eerste druk juni 2026

Het land van de dageraad is een historische roman die zich deels afspeelt ten tijde van de slavenhandel, in een werelddeel waar tot slaaf gemaakten tewerk werden gesteld en vermoord. Het taalgebruik en de woordkeuze van de personages in dit boek weerspiegelen de toenmalige tijdgeest, en er wordt door de personages in dit boek over mensen gesproken op een manier die tegenwoordig niet meer acceptabel is.

Oorspronkelijke titel *Wo der Tag beginnt*

Oorspronkelijke uitgever Bastei Lübbe AG

Copyright © 2021 Bastei Lübbe GmbH & Co. KG, Keulen

This edition has been negotiated by Internationaal Literatuur Bureau B.V., Amsterdam, www.lindakohn.nl

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Annelies Sijmons

Omslagontwerp Bij Barbara

Omslagillustratie Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 261 8274 7

ISBN e-book 978 90 261 8275 4

ISBN luisterboek 978 90 261 8276 1

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.